

חבריות JFN יקרים,

השבועות האחרונים ואלו העומדים לפתחנו מציבים אתגרים ודילמות לקהילה הפילנתרופית הישראלית והבינלאומית שכמותם לא הכרנו. האסון הנורא שפקד את ארצנו ואותנו כולם, משפיע בצורה דרסטית על החברה הישראלית כולה כמו גם על הקהילה היהודית הגלובלית.

אנו ערוות לכך שהצרכים בשטח משתנים תדיר, מצב שיכול לגרום לקושי בקבלת החלטות בזמן אמת ולמורכבות בתיעודף התמיכה הפילנתרופית מול ריבוי בקשות הסיוע שעולות.

כמו בשגרה, גם בחירום – תפקידה של JFN היא לגבש ולהנגיש עבורכן ועבורכם כלים לפילנתרופיה אפקטיבית. במסמך הזה תמצאו עקרונות פעולה מוצעים ומקורות עם מידע מעשי לפילנתרופיה שאנו מעמידות לרשותכם, במטרה שייסיעו לכם באתגרי הנתינה מולם אתם ניצבים. אנו ממליצות בחום, לעיין, להקדיש מחשבה לדברים וליישם.

אתגרי השעה

בעת הזו עלינו, קהילת התורמים, לחשוב על מספר צעדים בהם אנו יכולים לנקוט. כל אחת ואחד אל מול הארגונים בהם אתם. תומכים. ות ולנוכח האתגרים עמם הארגון מתמודד.

אתגרי השעה: ארגונים חברתיים

- **דאגה לאוכלוסיות היעד שלהם** – צרכי חירום, בניית מענים חדשים והתארגנות מהירה.
- **הפסקת פעילות בגלל ההנחיות הממשלתיות** – בשעה שישנה מחויבות לשכר ולעלויות קבועות.
- **אתגר תקציבי מוגבר** – הסבת כספים ממשלתיים, סיכון שיהיו תורמים שלא יעמדו בהתחייבויות עקב אלוקציה של תרומות לצרכים בוערים בחירום, חוסר קשב בחודשים הקרובים לצרכים "שוטפים" של ארגונים, היתכנותו של משבר כלכלי בארץ באופן ומענה ממשלתי מוגבל לצרכי העמותות כמו גם חוסר ודאות גדולה שתקשה מאד על גיוס כספים.
- **מחסור ושחיקה של כוח אדם** – בדגש על עמותות המפעילות עובדים ומתנדבים שנותנים מענה לצרכים הרבים בחירום, אלו שעובדיהן ומתנדביהן נפגעו במלחמה וכאלו עם עובדים המשרתים במערך המילואים.

אתגרי השעה: פילנתרופיה

- ניסיון להבין את הצרכים המשתנים בשטח מדי יום ומדי שעה.
- הצורך לתעדף נתינה למענים מסוימים אל מול הרצון לסייע לכלל הצרכים המרובים, מבלי לייצר אבחנות.
- הצורך להבין מה נעשה מסביב בזירה הפילנתרופית, מה מקבל מענה ומצד מי? ומה לא? (בשביל זה אנחנו כאן, דברו איתנו).
- אי בהירות לגבי מענים הניתנים כבר ואלו המתוכננים להינתן מצד גופי ממשל ומוסדות ציבור, בטווח המידי, הבינוני והארוך.

המלצות לנתינה פילנתרופית נוכח אתגרי השעה

עצה ראשונה במעלה - צרו קשר עם עמיתים בקהילה הפילנתרופית שלנו, על מנת להתייעץ ולחשוב יחד על דרכים יעילות להתאמת הפעילות שלכם למצב הנוכחי וגם פשוט בכדי להישאר בקשר. חשיבה משותפת ושיתופי פעולה הם מכפלת כוח בימים כתיקונם ואף פי כמה בעתות משבר. אנו כאן כדי לחבר אתכן ואתכם לפי צורך, עניין ותחום פעילות.

עבודה מול הארגונים הנתרמים בשגרה:

- אם טרם עשיתם זאת, **צרו קשר עם כל אחד מהארגונים להם אתם תורמים**, על מנת להבין את המשמעויות וההשלכות של המצב הנוכחי, הן מבחינת עמידות הארגון והן מבחינת אוכלוסיות היעד. איתן הוא עובד, תוך מאמץ לשמר את כל ההתחייבויות הקיימות. צרו תקשורת בלתי אמצעית עם מנכ"ל העמותות להן אתם כבר תורמים ותשמעו מהם על ההיערכות שלהם בימים אלה, גם אם אלו לא נותנים בהכרח מענה חירומי. כולם מושפעים מהמצב. בדקו איתם האם יש צרכים מיוחדים? מי אנשי הקשר בארגון הזמינים ופנויים לתת מענה/סיוע? הניסיון שלכם איתם והקשר הישיר עמם הוא קריטי.
- **הבטיחו תמיכה בארגונים בהם אתם תומכים כבר בשגרה, לצד התמיכה החירומית.** חלק מהארגונים לא עוסקים בחירום כעת אבל חוסנם ותפקידם בחברה האזרחית לא פחות משמעותי בימים שלאחר המלחמה.
- ככל הניתן **הקדימו להעביר תרומות לשנת הפעילות 2024.** אין ספק כי המצוקה התזרימית היא זו שיכולה בשלב זה להביא להתמוטטות ארגונים ובדגש על אלו הפועלים ועתידים לפעול נוכח המלחמה.
- במידה ויש ביכולתכם, **חיטבו על הסבת תרומות מכוונות פרויקטים לתרומות לתשתית הארגונית בארגונים** בהם אתם תומכים, בפרט אם אלו ארגונים שצפויים לתת מענה לשיקום, למצוקות ולתמיכה באוכלוסיות הנפגעות. שוחחו עם מנהלים על הדרך הטובה ביותר בעת הזו להשתמש בתרומה על מנת לייצב את הארגון. רבים מהארגונים במגזר החברתי בהם אתם תומכים נדרשים לשנות את תוכניות העבודה שלהם, למצוא מענים אחרים ואפילו לפתח שיטות עבודה על מנת להתאים עצמם לסיטואציה הנוכחית.
- במידה ואתם תומכים בארגונים הפועלים וימשיכו לפעול נוכח המצב - **הגמישו ככל הניתן את פירוט הדיווחים** על מנת להקל בעומס המשימות להן נדרשים הארגונים. כמו כן **השתדלו לאשר מענקים באופן מהיר ככל שניתן** כדי לאפשר לארגונים לתת מענה בזמנים הנדרשים לאוכלוסיות השונות.
- המליצו לארגונים איתם אתם עומדים בקשר **להתייעץ עם ארגונים דומים בזירה בה פועלים ולבחון אפשרויות לשיתופי פעולה** בכדי למנף משאבים ולייעל מאמצים. תיאומים טובים יותר בנוגע לסנכרון מאמצים יוכלו להביא להתייעלות בפעילות בשטח.

נתינה לארגונים בעת חירום ותמיכה נקודתית:

- **תיאום ציפיות עם הארגון הנתרם** - לתורמים רבים ולקרנות רבות יש רצון וצורך לממן צרכים שמסתמנים כדחופים ביותר בנקודת זמן נוכחית, אך בפועל קיים פער עצום בין הצורך ליכולת מימוש התרומה במידי, או ליכולת הביצוע. המלצתנו היא **לבדוק היטב** - טרם העברה של סכומים משמעותיים אד-הוקיים - **את יכולת הביצוע בפועל**. זאת על מנת שהתמיכה אכן תגיע למקומות הנכונים. יש לכך חשיבות יתרה בעת הזו. נקודה נוספת בהקשר זה היא **לוודא ולהבטיח שהתרומה שבכוונתכם לתת אכן תמומש למטרה שלה ניתנת** ולא תועבר לצורך אחר. אל מול הרצון הטוב של הארגון וודאו כי יש בידי את היכולות, הכלים והכישורים להוציא לפעול תכניות בעת חירום וכי המימון שאתם מציעים אכן ישרת את המטרה שלשמה הוא ניתן.
- קרנות ותורמים שמעוניינים לתת **מענקים לרכש וציוד** – המלצתנו היא לא לרכוש או לשלוח את הציוד עצמו אלא אם כך סוכם עם הארגון וזה מה שהוא צריך, לרוב עדיף להעביר מימון לארגון עצמו לצורך רכישת הדברים (בפרט עבור הצבא, יש תקינה נדרשת לציוד ולכן מומלץ לעבוד דרך FIDF).
- **המערכה הזו צפויה להיות ארוכה, בעורף ובחזית**. בהתאם לכך יהיה צורך ממשי בתמיכה בשלבים שונים, קצרי וארוכי טווח. רב הנסתר על הגלוי בכל הנוגע להיקף המימון לו יידרשו ארגוני החברה האזרחית והאוכלוסיות הנפגעות והפגיעות. מלאכת השיקום גדולה ותימשך זמן רב. **אנחנו ממליצות לתכנן את הנתינה כך שתהיה משמעותית וזמינה, בימים אלו אך לא רק, גם לאחר שיעברו שבועות הלחימה הראשונים** - בטווח הבינוני והארוך. צרכים מסוימים כגון שיקום עוטף עזה יצריכו השקעה משמעותית ונראה שיצאו לפועל רק בעוד מספר שבועות, לכן חשוב מאד להיות מסוגלים לתת מענה גם בהמשך. **התמונה תתבהר משבוע לשבוע**.
- סוגיה לתשומת לבכם שאנו צופים שתשפיע על החברה גם האזרחית גם בטווח הארוך ומכאן גם על מאמצים פילנתרופיים: אנחנו עדים לפריחה חסרת תקדים של התארגנויות אזרחיות ספונטניות ומעל 300 חמ"לים אזרחיים שהוקמו כמעט בין לילה (20% כבר הספיקו להיסגר). צריך להיות מעודדים מההתגייסות האזרחית המרשימה ומההתגייסות הפילנתרופית לתמיכה בהם, אך במקביל לא לשכוח את התפקיד האסטרטגי שיש לעמותות ולתורמים לטווח ארוך ובעלי ניסיון.

המלצות לנתינה פילנתרופית נוכח אתגרי השעה

מקורות מידע מומלצים בעת הזו:

- קיימים מספר ארגונים שהוכיחו את עצמם בעבר במצבי חירום, לצד יוזמות חדשות המוכיחות אפקטיביות ויעילות רבה בשטח וידעו לתת מענה בטווח המידי ובטווח הארוך – [היכנסו לאתר JFN המתעדכן מדי יום עם רשימת ארגונים מסודרת](#)
- **מנהיגות אזרחית ריכזה באופן ממוקד את הצרכים הנוכחיים** ושלחה מכתב למנכ"ל משרד ראש הממשלה ולסמנכ"ל ממשלה וחברה במשרד ראש הממשלה **לצורך תמיכת חירום בארגוני החברה האזרחית**, [קראו כאן את המכתב](#). המליצו לארגונים איתם אתם עובדים ופועלים כעת בשטח [ליצור קשר עם חמ"ל התמיכה של מנהיגות אזרחית](#), על מנת לקבל עדכונים שוטפים ומידע על מענקי חירום.
- הפעלת מתנדבים בעת כזו הינה מאתגרת במיוחד, במועצה הישראלית להתנדבות הועלו בימים אלו [ארגז כלים ומוזולות עבודה](#) שיאפשרו סוגים אחרים של התנדבות המותאמת למצב.
- אצל רבות ורבים עולה **השאלה מהי התנהלות נכונה ואפקטיבית של תורמים בתקופה קשה זו? ד"ר רונית עמית, מאדווה מחקר ופיתוח העמיקה במקורות מידע רבים מהעולם המתייחסים במיוחד למודלים פילנתרופיים אפקטיביים בעתות של אסונות טבע ומלחמה (במיוחד באוקראינה)**. מתוכם בחרה [חמישה מסמכים מומלצים ובהם מסקנות, המלצות ומדריכים המיועדים לתורמים ולגופים פילנתרופיים פרטיים בעת חירום](#).
- פעילות החברה האזרחית בישראל במלחמת חרבות ברזל. [מסמך זה](#) מבקש לסקור את הפעילות האזרחית בשבועות הראשונים של המלחמה, ומציג מגמות, אתגרים ותובנות.
- אתר [JFN](#) מתעדכן כל העת עם הקלטות המפגשים שהתקיימו ועם בריפים נושאים אקטואליים ייעודיים לתורמים וקרנות, שנכתבו ע"י המכון למשפט ופילנתרופיה באוניברסיטת ת"א.
- "ישראל מתגייסת" - [הזירה הלאומית הרב מגזרית](#), הינה פלטפורמת גג לאומית לחיבור בין הצרכים העולים מהשטח לבין משאבים ותרומות מהמגזר העסקי והפילנתרופי לטובת חוסן חברתי וכלכלי ותמיכה אפקטיבית בצרכי השטח בעת מלחמה ובשיקום.

המלצות לנתינה פילנתרופית נונח אתגרי השעה

JFN כאן כדי לסייע לכן ולכם בכל המשמעויות העולות בנוגע לפילנתרופיה שלכם בעת הזו. אנחנו במרחק שיחת טלפון בלבד, זמינות לכל שאלה. נשמח לעזור בחשיבה על הדרך המיטבית להתמודד עם האתגרים שהמצב הנוכחי משית על העשייה הפילנתרופית, בין כל שאר הרבדים הנוספים. כל תורמת ותורם וכל קרן בהתאם למחשבות, לדילמות ולצרכים שלו/ה.

מוזמנות.ים לפנות אלינו בכל רעיון, שאלה ומחשבה jfnisrael@jfunders.org זו היא ללא ספק שעתם היפה של אזרחי הארץ הזו ושל העם היהודי בעולם, של הקהילה הפילנתרופית והחברה האזרחית. אנו מאמינות שיחד נוכל לחזק את עצמנו מבית ומחוץ. לתמוך, לשקם, לתקן, לבנות מחדש, להחלים ולהירפא.

בתקווה לימים טובים ובטוחים.

סיגל, רעות, שרון, מאיה פ., מאיה ג., גיל ואיימי.
צוות JFN ישראל